

Notulen Werkgroep Gas en Elektra 22 maart 2018

Locatie:	<i>Landgoed de Horst te Driebergen</i>
Datum bijeenkomst:	<i>22-03-2018</i>
Werkgroep:	Gas & Elektra
Voorzitter:	Margriet de Jong, Nederland CO2 Neutraal
Notulist:	Marja Wagemaker – Isero IJzerwarengroep B.V.
Aanwezig:	Marja Wagemaker – Isero IJzerwarengroep B.V. Martijn Diemèl – Protinus Patrick Ballast – Ballast Nedam Stefan Pulles – Kragten Tom Capiou – Agidens Ingrid Veenstra – Vossloh Cogifer Kloos Rob ten Hove – gAvilar Wendy van Giessen – IDDS Groep Sam Flikweert – ENGIE Paul van de Vondervoort – Tauw Sonja Hommels – TWW Jan Meurs – Klomp Offsetdrukkers
Afwezig:	Peter Bode – Cable Partners Kurt Vanhemel – Epsilon Signs Krista Knooks – HSM Offshore BV Silvana Karels-Pittana – Timmerman Alkmaar Alexander van Citters – Filoform Annet van Dijk – Ingenieursbureau MUC

Agenda

1. *Evaluatie vorige bijeenkomst omtrent gedragsverandering*
2. *Casussen aangedragen door werkgroepdeelnemers*
3. *Praktischer focus van de werkgroep*
4. *Praktijkervaringen effectieve maatregelen (presentaties)*

Evaluatie vorige bijeenkomst

Leverde veel inzicht op. Iedereen heeft wel een positief beeld. Tijd is kort, dus meer simpele handreikingen, niet te diep op de stof ingaan. Wel redelijk theoretisch, niet echt praktisch invulbaar. Probeer steeds nieuwe dingen om geprikkeld te blijven. Vanuit de werkgroep blijkt nog wel behoefte aan een meer praktisch vervolg op de bijeenkomst omtrent gedragsverandering. Banden op spanning. G&A had compressor. Hoe is dit bevallen?

Casussen aangedragen door de werkgroepdeelnemers

1. Woon-werkverkeer

‘Als ik een elektrische fiets van de zaak zou krijgen dan zou ik met de fiets naar mijn werk gaan’. Tegenwoordig heb je te maken met de werkkostenregeling dus fiets van de zaak is niet meer zomaar toe te passen. Zijn er andere opties en is dit wel echt de stimulans om mensen op de fiets te krijgen?
- *MW Isero*

- *TC Agidens*: hebben bedrijfsfiets verhaal ingevoerd. Mobiliteitsbudget: zaak koopt de fiets, onderhoud via de zaak. Na 3 jaar berijder eigenaar. Kan wel in werkkostenregeling, 4% flexibel incomeplan, totaal voor 1 fiets € 2.800, 15% met fiets naar zaak + aantal regelingen. 13^e maand zit hierin Bruto regeling i.p.v. netto. Nu 100 fietsen in regeling. Is voor iedereen. Je kunt ook pensioen of kinderkosten hier uit halen.
- Je kunt niet zomaar een fiets kopen en ter beschikking stellen, hier betaal je belasting over.
- *WvG IDDS Groep* hebben een ander soort regeling. Eerste 10 km vallen buiten reiskostenvergoeding. Je bouwt een spaarpot (soort van) renteloze lening op. Reiskosten 0,19 p km worden hierin gestort, ook die eerste 10 die normaal niet vergoed worden. Bij 25-30 km per keer haal je de fiets er in 3 jaar uit. Leaserijders doen niet mee. Fiets moet in 3 jaar worden afbetaald, bedrag hoger dan zelf betaling: 0,19 per km. Je krijgt dat uiteraard geen reiskosten meer, boven 10 km krijg je reiskosten, deze moet je dan wel inleveren. Wendy zet regeling op papier.
- Wel mensen motiveren + voordelen uitleggen.
- *SP Kragten* Directeur woont op 900meter afstand en komt iedere dag met auto. Goede voorbeeld geven is belangrijk.

2. Inventariseren van zakelijk gereden km's met hybride auto's

Hoe ga je om met het verschil tussen gereden kilometers zakelijk en woon-werk, groene elektra op kantoor en grijze elektra thuis? - *RtH gAvilar*

- Thuis wordt niet door iedereen meegenomen. Laadpas wordt ingelezen en rekening zaak, dus je ziet verbruik. Je kunt inventariseren wat iemand thuis voor stroom heeft, grijs of groen?
- CO₂ uitstoot omlaag bij inzet groene auto's. E.e.a. wel afhankelijk van gedrag berijders, gaspedaal hard indrukken. Wel bewust maken door aan te geven dat CO₂ omhoog gaat en een auto in de norm moet passen.
- op dit moment komt alle stroom op 1 hoop bij bijna iedereen.
- *MD Protinus*: aantal bij beide auto's → W-W verkeer meegeteld → alleen zakelijke km's tellen.

3. Maatregelen op gasverbruik

Hoe ga je om met het afstellen van de temperatuur (CV en airco) en het verschil in comfortgevoel van mensen? - *RtH gAvilar; MD Protinus*

- Ecovents duwen warme lucht naar beneden. Klachten: last van tocht. Mooi concept, maar werkt niet in ruimte met meerdere personen. Iemand had last, dus nu staat alles uit.

- *TC Agidens* er zijn ook andere types, met een doorsnee van 18 meter, die draaien zo langzaam dat je de wind niet merkt.

Low speed high volume zijn geschikt voor hallen + productieruimtes.

Big Ass Vans (Amerikaans bedrijf), hebben deze voor kantoren. Zijn groter en draaien daardoor met lagere snelheid.

- Ervaring met warme luchtgordijnen Als je afzuiging hebt dan geen oplossing. Kondensaat niet geplaatst worden i.v.m. onderdruk afzuiging.

- kleine ruimtes goed te regelen. Grote ruimtes lastig.

- Computers (grote) geven veel warmte af. Airco nodig om te koelen. Vooral bij grafisch werk veel gebruik van computers. Idee om 1 werkstation met grote server, rekencapaciteit te gebruiken.

Gebruikers zitten achter terminal. Hitte zit server en kan evt. gebruikt worden voor verwarming.

MD Protinus.

4. Échte groene energie voor scherpe prijzen?

Voor 260.000 kWh en 50.000 m³ gas. Meerprijzen voor SMK-waarborg als snel 3,50 per MWh of 0,26 per kWh. 'Groen gas' of 'Compensatiegas'? - *RtH gAvilar; MD Protinus.*

- Raedthuys heeft Pure Energie, groene energie uit Nederland. NL wind is duurder, NL Biomassa voldoet ook aan de eisen. Via energieleveranciers is de meerprijs voor groen hoog.

- Bij veel huurpanden blijkt dat verhuurders/beheerders er niet echt mee bezig zijn. Dus informatie geven dat het goedkoper kan, loont.

- Breeam classificaties vastgoed eigenaren, verduurzamen van hun panden, zal de komende jaren steeds meer voorkomen. Wat is de trigger om Breeam te gebruiken? In ieder geval subsidie.

- CO₂ Prestatieladder let op de eisen! easyswitch.nl, groen stroom vergelijk. Groengas compensatie mag niet.

5. Hoe om te gaan met invalshoek D op niveau 5

Aandacht houden voor relevante keteninitiatieven, met name als het huidige initiatief onvoldoende meerwaarde biedt voor de eigen organisatie (in het 'halen' en 'brengen' van goede praktijkervaringen bijv.) - *IV Vossloh*

- Gezamenlijke doelstelling is weg. Is op dit moment alleen halen en brengen. Is dit voldoende?

- Auditor kon niet aangeven wat wel geschikt is, kreeg een lijst waarbij zelf gekeken moest worden of er iets geschikts tussen stond. Beste is om zelf een initiatief te ontwikkelen/op te zetten. Norm is ondoorzichtig.

- Branche organisatie metaalunie, aantal bedrijven samen onderzoek gedaan naar led-verlichting en zonnepanelen

- switchen van werkgroep is prima

- 1 sessie houden om best practices uit de groepen te bespreken

- Via branches of universiteiten initiatieven. Bijvoorbeeld wegenbouwaannemers initiatief met universiteiten 3D-betonprinting

- Green deals overheid. Goed groen idee wordt opgepakt en gefaciliteerd door de overheid en samen met andere bedrijven uitwerken zodat je betrokken bent bij de deal zelf. Je kan je hierbij aansluiten.

- Nieuwe rijden als initiatief, mist wel de innovatie omdat het al is uitgedacht; is een maatregel, geen initiatief
- Er is voor kleine en middelgrote bedrijven volgens de norm geen verschil tussen niveau 3 en niveau 5 m.b.t. deelname aan een initiatief

Focus van de werkgroep

Hoe kan de werkgroep praktischer worden? Met zijn allen 1 onderwerp zoeken waar we onze tanden in kunnen zetten?

Als focus voor de komende tijd is besloten het volgende vraagstuk te onderzoeken:

- **Wat is de oplossing voor gasloos?** Wat zijn de beste + randvoorwaarden
- Grote gasverbruikers, welke alternatieven zijn er? Hybride warmtepompen

Actie iedereen: Doorgeven aantal m³ gas per bedrijf ook elektra om overzicht compleet te houden en CO₂ uitstoot 2017

Taken verdelen: inventarisatie hebben we al gedaan, focus op gas. Rob werkt overzicht bij. Hij overlegt met Margriet wie er uit de lijst kunnen.

Expert uitnodigen, geen leverancier maar iemand die kan vertellen over de markt, objectief is, en verschillende technieken kan uitleggen. Deze technieken in kleine groepen uitwerken, dieper op in gaan.

Praktijkervaringen effectieve reductiemaatregelen

Presentatie Rob ten Hove - gAvilar B.V.: Banden op spanning

Rob heeft initiatief genomen om installatie neer te zetten. Informatie o.a. gehaald bij www.bandenopspanning.nl. Bij gAvilar zijn compressoren aanwezig, dus installatie van een bandenpomp was makkelijk te realiseren. Hij had nog een luchtslanghaspel (68,80), een bandenspanningsmeter (79,50) en nanometer nodig. Tabel gedownload via profile.nl. Aangekondigd in nieuwsbrief en eerste weken werd er wel gebruik van gemaakt, op dit moment niet. Het is gecommuniceerd als CO₂ reductie en kostenreductie. In ieder geval voor weinig geld een oplossing. Alleen aandacht blijven besteden aan voordelen gebruik. Via www.bandenspanning.nl kun je een compleet apparaat aanschaffen voor 2500,-.

Tegenwoordig zit er in veel auto's een bandenspanningsmeter die aangeeft wanneer de banden opgepompt moeten worden. Wanneer geeft die een signaal? Bijv iedere 1000km? Niet bekend.

Presentaties van SF – ENGIE en PvdV – Tauw worden verplaatst naar de volgende bijeenkomst.